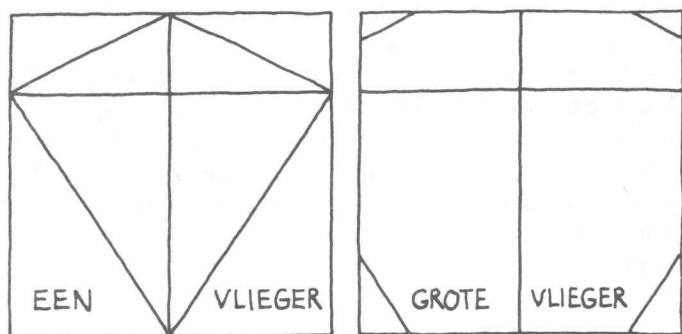

kleine vliegers moeten licht zijn _____

Bij vliegers zijn zo veel specialisaties mogelijk dat heel verschillend gearde mensen er zich in kunnen vinden. Dat is een van de aardige kanten van onze hobby.

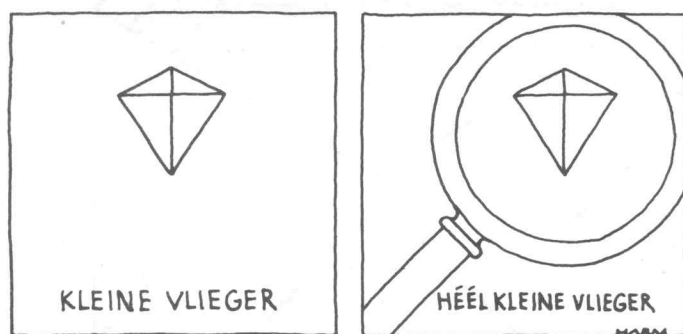
Op 18 augustus 1984 werd in Harpers Ferry, West Virginia, VS de I.E.S.K. gehouden, internationale tentoonstelling van kleine vliegers. Op initiatief van William Bigge werden hier vliegertjes getoond en proefgevlogen, kleiner dan drie duim (7,5 cm) in alle richtingen, inclusief een eventuele staart, waar de meeste deelnemers wijselijk van af zagen. De voorwaarden voor toelating betroffen niet alleen de afmetingen, maar vooral ook de prestaties - snelheid en steilheid van de vliegerlijn. Ze werden in de zaal aan een korte lijn getest. Stabiliteit binnen een ruim vliegbereik werd hoog gewaardeerd. Er waren prijzen voor vliegprestaties, fraai ontwerp, vakmanschap en bijzondere materiaaltoepassing. De hoogste waardering was m.i. terecht niet voor de kleinste, maar voor een der lichtste met het beste vlieggedrag. Alvorens bijzonderheden over enige prijswinnaars te vermelden, overgenomen uit KITELINES, dat alle deelnemers met foto's op ware grootte weergaf, eerst iets over kleine vliegers in het algemeen.

Het heeft misschien zin om, los van andere criteria volgens welke vliegers in typen worden verdeeld, een rangschikking naar afmeting voor te stellen. Het trekken van grenzen is altijd aanvechtbaar, maar ik waag het er op, vliegers met een grootste maat tussen 1 en 3 m "normaal" te noemen, vliegers groter dan 3 m "groot" en die welke de 10 m overtreffen "reuzevliegers". We bepalen ons nu tot de andere kant van de schaal. Vliegers onder 1 m noemden we altijd "klein". Die waarvan de grootste maat onder de 30 cm blijft worden al jarenlang "minivliegers" genoemd en de naam "microvliegers" zou ik willen reserveren voor vliegers van onder de 10 cm. De grenzen zijn arbitrair,

maar lengtes zijn gemakkelijker voor stelbaar dan oppervlaktes. Vliegers van verschillende orde van grootte vertonen ook andere karakteristieken in mogelijkheden en beperkingen. De kenmerken van kleine vliegers zijn omgekeerd vergeleken bij die van grote: ze zullen niet gauw te slap zijn en je kunt ze heel licht uitvoeren. Ze zijn dan ook bij veel zwakkere wind op te laten. Minivliegers hebben die eigenschappen nog sterker. De dunste huid is sterk genoeg en heel dunne stokjes zelden te zwak. Het monteren wordt priegelwerk, men moet andere oplossingen zoeken. Oprollen is niet nodig, plat opvouwen genoeg. Dat is een voordeel om uit te buiten. Uitvoering in papier krijgt dan nieuwe mogelijkheden. Een vouw kan soms een stokje vervangen. Er is ruime keus aan papiersoorten. Zelf heb ik goede ervaringen met gekleurd doorslagpapier.

Men beweert vaak dat minivliegers altijd wat onstabiel zijn en daarom ongeacht het type een lange staart behoeven. Nu is het waar dat turbulentie zijn eigen schaal heeft en dientengevolge de kleine vlieger-tjes daardoor heviger worden beroerd dan grote, maar mijn ervaring is dat ook minivliegers zonder staart goed stabiel kunnen zijn en best 100 m hoog kunnen staan. De wind, de draad en de vlieger moeten dan licht zijn. Een klosje dun machinegaren met een stokje erdoor is als haspel te gebruiken, maar een groter spoeltje, zoals voor vislijn windt sneller op.

Microvliegers zijn de uitersten. Het valt niet mee om op zo kleine schaal nog nauwkeuriger te werken; je vingers zijn te groot en pincetjes gebruiken is lastig. Een druppel lijm is steeds te zwaar, maar een uiterst dun stokje in verdunde lijm dopen en daarna op zijn plaats leggen lukt soms. Zijdevloei of sigarettenpapier blijkt bruikbaar. Bamboe is uiterst dun te splijten, zeker als het om korte stokjes gaat. Balsa